

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER KONINKLIJKE VEREENIGING „OOST EN WEST”

HET LIEDMAATSCHAP der Vereeniging be- draagt f 5.— 'sjaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad. (Voor de overzeesche gewesten en het buitenland f 6.— per jaar).

ATTENTIE.

Het Algemeen Secretariaat der Vereeniging is gevestigd te 's Gravenhage, Smidswater 10 nabij het Korte Voorhout; daaraan is verbonden een Leeskamer, toegankelijk voor de leden der Vereeniging.

INHOUD: *Attentie.* — *Studie-Commissie van „Oost en West”.* — *Oproep tot steunverleening.* — *Verslag.* — *Welvaart.* — *Uit het land van Kruyt.* — *Jaarverslag.* — *Berichten uit Indië van een eeuw geleden* — *Kunst, Kunstnijverheid en Huisvljht.* — *Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers.* — *II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers.* — *Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht.* — *Suriname.* — *Ingezonden.* — *Curaçao.* — *Nagekomen Berichten.* — *Berichten der Afdelingen.* — *Mededeelingen.* — *Bestemd voor uitzending naar Curaçao.* — *In Nederland aangekomen verlofgangers* — *Met Pensioen.* — *Mutatiestaat van 10 tot 17 Mei 1933.*

Studie-Commissie van „Oost en West”.

I. Gratis voorlichting inzake studie en/of huisvesting voor jongelieden uit Oost- en West-Indië.

II. Bij betaling van f 15.— per jaar doorlopend toezicht en/of volledige z.g. voogdij-schap, omvattende o.a.:

- a. afhalen van boot of trein;
- b. zorg voor voorloopige en/of definitieve huisvesting;
- c. volledige behartiging van studiebelangen;
- d. financieel beheer.

Nadere inlichtingen bij den Eersten Ge-delegeerde W. Meijer, Prins Mauritsplein 23, Telefoon 550752.

Oproep tot steunverleening.

Wie wil iets bijdragen om kost- en kleedgeld te voldoen voor 2 Nederl. kinderen (jongens van 8 en 10 jaar), wier ouders in Britsch-Indië ver- toeven? De vader, ingenieur, voldeed geregeld aan zijne verplichtingen tot ult. December a°. p°, maar is sedert dien, daartoe niet meer in staat.

De kinderen verbleven reeds een paar maal, gedurende vacantie, in een te goeder naam en faam bekend kinderkuis in de provincie Utrecht en genieten thans nog huisvesting bij een familie te Utrecht, die zich hun lot aan-

trok, maar zonder geldelijke hulp is zulks niet langer mogelijk. Benoodigd is voor beide kinderen, te samen ± f 80.— 's maands, ten einde hen blijvend in genoemd kinderkuis te kunnen doen opnemen.

Men melde zich bij het Algemeen Secretariaat der Vereeniging, Smidswater 10, Den Haag, postgiro No. 14574. Elke bijdrage, hoe gering ook, is welkom, doch in het bijzonder, toezeg- ging van een maandelijksche bijdrage, tot wederopzeggens toe.

Het Dagel. Bestuur.

VERSLAG

van de Hoofdbestuursvergadering op Zaterdag 29 April 1933, ten 2 ure, in het gebouw der Vereeniging, Smidswater 10, Den Haag (voorl. goedgekeurd in de vergadering van het Dagel. Bestuur van 10 Mei 1933).

Aanwezig het geheele Dagel. Bestuur met het raadgevend lid, de heer P. J. de Kanter; het nage- noeg voltallige Hoofdbestuur. Voorts de heeren Prof. Ir. J. Klopper en J. Kraayenbrink, onder- scheidenlijk Voorzitter en Secretaris der afdee- ling Arnhem (de laatste als belangstellende); de heer Mr. E. Rijke (Leiden) als plaatsvervanger van den heer J. A. van Hamel en de heer O. Bueno de Mesquita (Utrecht) voor den heer Prof. L. van Vuuren.

Het Bestuur der afdeling Leeuwarden is ver- tegenwoordigd door den heer Dr. W. A. Wiemer, het voorloopig bestuur der afdeling Zwolle door den heer J. E. Fockens.

Na punt 1 der Agenda, de opening door den Voorzitter, worden de notulen der vorige H. B. vergadering, punt 2, gearresteerd.

Punt 3. Jaarverslag 1932. Rekening en Ver- antwoording 1932 met rapport Verificatie-Com- missie.

Van een en ander wordt kennis genomen en bepaald, dat de exploitatie-rekening voortaan niet meer in het Kolon. Weekblad zal worden afgedrukt.

Punt 4. Begrooting 1933. Deze wordt goedge- keurd met bepaling, dat in den vervolge een ont- werp-begrooting voor het volgend jaar in de najaarsvergadering zal worden overgelegd.

Punt 5. Koloniaal Weekblad, met nota van het Dagel. Bestuur.

Het nieuwe formaat, waarin het blad ver- schijnen zal, wordt algemeen goedgekeurd, even- als, na eenige discussie, de gewijzigde inhoud, welke, behalve uit Vereenigingsberichten en an- dere bijdragen, bestaan zal uit een algemeen artikel, de rubriek Kunst, Kunstnijverheid en Huisvljht (eenmaal in de 14 dagen), de rubrieken Overzicht uit de Europ. pers in Indië, Overzicht uit de Inh. en Mal-Chin. pers, Literatuur- Overzicht, Suriname, Curaçao en Uit den verren Vreemde (eens in de 14 dagen).

Punt 6. Voorstel van de afdeling 't Gooi, nopens intensivering der werkzaamheid van de Vereeniging, met prae-advies van het Dagel. Bestuur.

Dit voorstel bevat een 4-tal punten. A. Het aanleggen van filmlijsten en een opgave van sprekers. Alle gegevens hieromtrent berusten bij het Comité voor Ind. Lezingen en Leergan- gen, Secretaris het H. B.-lid, de heer Dr. H. H. Zeylstra Fzn. te Deventer, die zich overigens be-

reid verklaard heeft de afdelingen, ter zake, zoo volledig mogelijk in- en voor te lichten. Naar diens schriftelijke mededeelingen is door het Dagel. Bestuur in zijn prae-advies verwezen geworden.

B. het samenstellen eener handleiding voor het arrangeeren van „avonden”. Besloten wordt hiertoe niet over te gaan.

C. de verschaffing aan de afdelingen van de middelen om een zeker aantal goede avonden te geven met steun van het Hoofdbestuur.

Het prae-advies van het Dagel. Bestuur, met hetwelk de vergadering zich vereenigt, komt hierop neer, dat een concreet, met redenen om- kleed, verzoek tot steunverleening, in een be- paald geval zal worden ingewilligd, zoo zulks maar eenigszins mogelijk is. Gelijk trouwens tot dusver geschiedde.

D. Uitzien naar een gelegenheid om in den zomer nog iets voor alle leden te doen en daar- voor gelden beschikbaar te stellen.

Gegeven de gebruikelijke attractie, verbonden aan de Algemeene Jaarvergadering in den zomer, wordt het niet noodig geoordeeld daar- naast nog een attractie voor alle leden voor te bereiden.

Punt 7. Voorziening vacatures Hoofdbestuur door periodiek aftreden.

Deze zijn voor Apeldoorn, de heer Baars, voor Deventer, de heer Dr. Zeylstra, voor Amersfoort, de heer Prof. Mr. Nolst Trénité, voor Haarlem de heer Deinum, voor wie dubbeltallen zijn op- gemaakt.

Deze voordrachten zijn door 't H. B. overgenom- en zullen aan de Algem. Vergadering, ter beslissing worden voorgelegd, terwijl de tusschentijdsche benoemingen van de H.H. Prof. Ir. J. Klopper, Arnhem, Dr. W. A. Wiemer, Leeuwarden en L. D. Petit, Amster- dam de goedkeuring behoeven van de Algem. Verg., zoomede die van een alsnog aan te wijzen H. B.-lid voor de afdeling Zwolle en Omstreken.

In plaats van den heer Jhr. Dr. Sandberg (den Haag) is voorgedragen de heer C. J. Feith.

Punt 8. Datum en plaats der Jaarlijksche Algemeene Vergadering.

Besloten wordt deze in Amsterdam te houden; plannen daaromtrent worden uitgewerkt.

Punt 9. Rondvraag en sluiting.

De heer Prof. Mr. Nolst Trénité deelt mede, dat de opzichter zijner afdeling, de heer Rood- huizen, wegens gezondheidsredenen uit het actieve vereenigingsleven treedt. Hetgeen met leedwezen wordt vernomen.

De heer Hamaker stelt, onder instemming, voor een klein geschenk beschikbaar te stellen voor hen, die zich verdienstelijk maken in het aanwerven van leden, welk denkbeeld gaarne in overweging genomen zal worden door het Dagel. Bestuur.

De heer Bueno de Mesquita bespreekt de be- schikbaarstelling aan de afdelingen van met name genoemde, op kosten der algemeene kas te repareren, fraaie films, welke dan door de afdelingen zouden kunnen worden vertoond. Een bedrag van f 500 is hiermede gemoed.

Het Dagel. Bestuur zal dit punt in beraad ne- men.

Ten slotte wordt besloten de leden der opge- heven afdeling Twente onder te brengen bij Deventer.

Welvaart!

Het is bijna hachelijk om op dit oogenblik over den welvaartstoestand van onze overzeesche gewesten in Azië te schrijven. De ingrijpende bezuinigings-maatregelen op elk gebied der uitgebreide staatshuishouding, hebben steeds minder de gelegenheid open gesteld voor het treffen van maatregelen, welke in het rechtstreeksche belang van de ontwikkeling der welvaart kunnen worden gebracht. Wat er in dezen zin op het oogenblik gedaan kan worden, is een flauwe afschaduwing van hetgeen vroeger werd verricht voor het op hooger peil brengen van de volkswelvaart.

Het welvaartsrapport, dat zeer onlangs door den aftredende directeur van landbouw, dr. Bernard, werd opgesteld, is een respectabel stuk werk, maar het is ten slotte niet meer dan een programma in „klein formaat”. In Indië kan nu eenmaal op het oogenblik niet worden gedacht aan welvaartsmaatregelen in grooten stijl, omdat de voorwaarden daartoe niet, of nog niet, aanwezig zijn. Het welvaartsrapport van dr. Bernard behandelt, — wist de „Java-Bode” mee te deelen —, tal van kleine en middelsoortbedrijven, en de maatregelen, welke in hun belang moeten worden genomen. Zoo denkt men aan een inrichting tot conserveering van Indische vruchten, aan kleine industrieën en aan maatregelen in het belang van landbouw en veeteelt. Verder zullen, volgens het programma van dr. Bernard, enkele bedrijven voor bescheiden voorschotten in aanmerking komen. Men kan dus niet zeggen, dat dit welvaarts-maatregelen zijn „in grooten stijl”.

En toch werd in dezen zin, juist in dezen tijd, — nauwelijks enkele weken geleden —, ontzaglijk veel bereikt en daarop wenschen wij in deze wekelijksche notitie zeer in het bijzonder de aandacht te vestigen. Wij bedoelen de opening van de Patjalwerken bij Bodjonegoro, een der grootste waterstaatswerken, die in den loop der jaren in Indië tot stand zijn gebracht. Door deze werken zullen 20.000 bouws grond bevoeloid kunnen worden en wat dit voor de inlandsche bevolking beteekent, behoeven wij hier niet uiteen te zetten. In den loop der jaren werden verschillende groote bevoeiingswerken in Indië uitgevoerd, werken, waardoor duizenden hectaren grond, ongeschikt voor den teelt van gewassen, door vernuftige irrigatie-systemen werden vruchtbaar gemaakt, zoodat eertijds dorre gebieden in welvarende streken werden herschapen. Deze groote irrigatiewerken behooren wel tot het schitterendste wat door de Nederlandsche „overheerschers”, — maar wie zou, die dit alles goed overdenkt, dit woord nog durven gebruiken! —, ten bate van de inlandsche gemeenschap werd verricht. Men stelle het zich eens goed voor: duizenden bouws grond, die in het dichtbevolkte Java géén oogst opleveren en die door den aanleg van bevoeiingswerken op groote schaal vruchtbaar worden gemaakt, zoodat de landbouw, welke er op gedreven kan worden een bron van inkomsten wordt voor vele duizenden inlanders! Ziedaar een wijze, waarop Nederland in Indië welvaart heeft gebracht! De tijden mogen somber zijn en de kritiek op het regeeringsbeleid in opeenvolgende perioden moge wel eens scherp zijn geweest, dit doet niets af aan de beteekenis van die enorme werken, die jaren achtereen zijn overdacht en uitgevoerd, met groote deskundigheid en onuitputtelijke energie en die hebben geleid tot het uiteindelijke doel: welvaart te brengen, het beste wat een koloniseerend volk schenken kan. Men zou een geheele reeks van namen van groote en minder groote irrigatiewerken in Indië kunnen opnoemen, welke alle voor den inlandschen landbouw van onschatbare beteekenis zijn gebleken. Wij denken, bijvoor-

beeld, aan die ontzaglijke uitgestrektheden in Zuid-Djember, in het Rambipoedjische, — de Sampeanwerken! —, die door irrigatie vruchtbaar werden gemaakt. En zoo zijn er zoovele voorbeelden. Thans werd een belangrijke fase bereikt in de uitvoering van de groote Patjalwerken en het is wel merkwaardig, dat de opening dezer werken valt in een tijd van ernstige depressie, waarin op alles besnoeid moet worden en veel geremd moet worden, wat voor de bevordering van de welvaart van belang moet worden gebracht. Maar midden in dezen donkeren tijd wordt, nu twintig duizend bouws grond binnenkort geïrrigeerd kunnen worden, welvaart gebracht, om zoo te zeggen: met volle handen! Het was zeer goed gezien aan de beteekenis van dit feit bijzonder relief te geven door den Gouverneur-Generaal te verzoeken de werken persoonlijk te willen openen, aan welk verzoek de landvoogd gaarne heeft voldaan. De inwijding van het reuzenwerk is daardoor tot een plechtigheid geworden, die in het sombere hoofdstuk uit de Indische geschiedenis van dezen tijd een lichtende bladzijde zal blijven.

Groote bedragen zijn in den loop der jaren aan irrigatiewerken ten koste gelegd, maar door die werken is het mogelijk gebleken voedsel te vinden voor een steeds in aantal toenemende bevolking. Voor verbetering van den economischen toestand van de bevolking in het gebied van de thans gereed gekomen Patjalwerken, een streek, welke niet door buitengewone hoedanigheid van den grond uitmunt, zal het thans beëindigde werk van groot nut zijn. Hoezeer „Oost” en „West” bij de totstandkoming van dezen reuzenarbeid hebben samengewerkt, moge blijken uit het feit, dat, met al de deskundigheid der Hollandsche waterstaatsingenieurs, de werken stellig niet tot stand zouden zijn gekomen, wanneer niet de Regent van Bodjonegoro bij de Regeering onvermoeid geweest had op de wenschelijkheid om door irrigatiewerken den welvaartstoestand dezer streken te verbeteren. Het is zeker mede aan de herhaalde betoogen van den Regent te danken geweest, dat, toen in 1926 's lands gsfmddelen een wat beter aspect vertoonden, door de Regeering besloten werd om, tot opheffing van het economisch zwakke gewest Rembang, geld op de begroting te brengen voor de uitvoering van de Patjalwerken.

Het bezigen van rivierwater voor bevoeiingsdoeleinden is een gebruik van zeer ouden datum in Indië. Van oudsher was rijst het hoofdvoedsel der bevolking en waar dit gewas, om met eenige zekerheid op een loonenden oogst te mogen rekenen, bezwaarlijk buiten bevoeiing kan, moet men wel aannemen, dat op Java althans reeds vroeg irrigatie-werken moeten hebben bestaan. De eerste bemoeiingen van den technischen Waterstaatsdienst met de irrigatie hebben direct betrekking gehad op groote werken, waarvan de instandhouding op den duur te bezwaren voor de bevolking werd. De geschiedenis van den dienst der irrigatie in Indië brengt vele belangwekkende hoofdstukken en wanneer men den staat van bevoeiingsgebieden, grooter dan 10.000 bouws, nagaat, waarvoor permanente werken in gebruik genomen werden of in aanleg zijn, dan kan men niet anders dan de grootste bewondering hebben voor hetgeen op dit belangrijke gebied der volkshuishouding door de Hollanders in Indië in het directe belang der inheemsche groepen tot stand werd gebracht.

Deze staat van bevoeiingsgebieden, — wellicht de schitterendste „staat van dienst” waarop Nederland als koloniseerende mogendheid zich mag beroepen —, werd thans met een nieuw gebied uitgebreid, dat door

de Patjalwerken tot vruchtbaren grond zal worden en waardoor een economisch zwak gewest in welvarenden staat zal kunnen worden gebracht.

Zoo brengen wij *welvaart* metterdaad in Indië!

Laten wij dit vooral voor oogen houden in dezen tijd van leuzen, phrasen en vaak miezerig politiek gedoe, dat op de besten ontmoedigend werken kan.

Ziet U gaarne Uw woning **chique, smaakvol en voordeelig ingericht??**

Wendt U zich dan tot

Handelsbureau „INTERVENTIA”

S. VAN VLIET, A. J. BLANKER Jr.
Beeklaan 477 — Telef. 391660

DEN HAAG

Spec. Import Engelsche Eetkamer-ameublementen en Clubfauteuils Wortelnoten **Duitsche** Slaapkamers . . . . . f 275,—
15 pCt. korting 5401

A. de Liefde - Opticien

voorheen 10 jaar bij de firma A. W. Heijnen
JAVASTRAAT 19, DEN HAAG
Telefoon 114051 Giro 163326 5227

Brillen en Pince-nez's

op voorschrift van H.H. Doctoren. **Electrische slijperij.** Face a mains, étui's, leupen, leesglazen, reis- en looneelkijkers, barometers en thermometers
Specialiteit: repareren van antieke barometers en schoonmaken van prismakijkers. **Luxe optiek**

Het lokaal voor Wek. Publ. Veilingen

Leidschegracht 76, Amsterdam

is een vertrouwde, reeds 30 jaren bestaande inrichting voor den verkoop van

Nette Inboedel en Kleeding

TELEFOON 49900

W. J. Gerding & Co.

5466 Makelaars
Zoonoodig verkoop en afrekening binnen één week

Abonneert U op:

en

Adverteert in:

Het Katholieke Dagblad van Den Haag en Omstreken

De Residentiebode

Torenstraat 27 - Den Haag

Telefoon 116120 5394

5407

Onze speciale
**KINDER-
MEUBEL-
AFDEELING**

is zeer uitgebreid

Wiegens . . . vanaf f 32,—
Kinderledikanten „ f 16,50
Baby-Commodes „ f 26,—
enz.

Schröder
op de Groenmarkt
Den Haag

Uit het land van Kruyt.

Wat Midden-Celebes ons Hollanders leeren kan

We leven snel, maar we vleien ons toch, dat ouderen onzer lezers zich nog wel kapi- tein Horsting van de Triangulatie zullen herinneren, die vooral bekend is geworden door zijn boeken „Pawiro” — hoe herinneren wij ons den ouden Pawiro nog — en „Van leven en Werken in Indië”.

Er is reden om aan hem te herinneren, omdat, lezen wij in de „Deli Crt.”, een nieuw boek van dezen schrijver ter perse ligt bij de firma Nix te Bandoeng.

Niemand minder dan dr. H. Kraemer, de afgevaardigde van het Ned. Bijbelgenootschap, werd bereid gevonden het boek in te leiden.

In die inleiding zegt deze o.a.:

Weldadig is in het boek de geest, die het vervult. Het is een geest van den meest zoo verren Inlander zuiver als medemensch te zien en als medemensch tegemoet te treden.

Daardoor blijken ineens zijden van het Inlandsche leven en wezen belicht te worden, en zich verborgen kanten te openbaren, die volkomen verborgen blijven waar men, zooals de gewoonte is elkaar tegemoet treedt als Europeaan en Inlander. Hierom beveel ik het boek gaarne aan, omdat deze menselijke toon zoo weinig klinkt.

Voor al echter ben ik gaarne op het verzoek om een voorwoord te schrijven ingegaan, omdat een buitenstaander, die grootendeels alleen zijn oprechte belangstelling in den Inlander als mensch medebrengh, hier zijn indruk en waardeering van de Zending geeft, vooral zooals zij belichaamd is in het bekende echtpaar Kruyt-Moulijn.

De Zending krijgt over het algemeen meer kritiek dan waardeering te hooren van de in de tropen verblijvende Europeanen, meer verachting dan achting. . . . Het kan dus zijn groot nut hebben, dat een buitenstaander als de heer Horsting uit eigen aanschouwing laat zien wat het leven van een toegewijd zending is en kan zijn voor een Inlandsche menschengroep.

Een van te voren vaststaande sympathie voor de Zending, die ongeacht de resultaten, de Zending krachtig blijft aanprijzen, is niet toe te dichten. Wat hem met de Zending

bindt is: de oprechte belangstelling en genegenheid voor den Inlander als mensch.

Dat de schetsen heet van de naald geschreven zijn, geeft ze een frisschen, spontanen trek.

Moge het boek in veler handen komen, opdat de menselijke kijk op verhoudingen en menschen moge groeien.

Toen den schrijver de opmerking gemaakt werd, dat de titel: Uit het land van Kruyt, niets zeide, was zijn antwoord: „Dan wordt het meer dan tijd, dat men hier in Indië ook eens leert kennen de stille werkers, die meer medewerken aan den opbouw van dit mooie land dan het meerendeel der z.g. politieke marktschreeuwers.”

Het boek is aantrekkelijk gemaakt door een serie originele opnamen van den schrijver, terwijl het is opgedragen aan het sedert kort voorgoed gerepatrieerde echtpaar Kruyt-Moulijn.

Wij zien met belangstelling naar dit nieuwe boek van den heer Horsting uit.

Jaarverslag.

Jaarverslag 1932.

Afdeeling Haarlem en omstreken.

Gedurende het jaar 1932 werden door deze afdeeling georganiseerd voor leden en introducés de volgende avonden:

Op 19 Februari werd vertoond in de groote zaal van het Gemeentelijk Concertgebouw de film „Mataram” betrekking hebbende op het Javaansche Volksleven en het leven aan de Javaansche Vorstenthoven.

Muzikale medewerking werd verleend door het Krontjong Muziek gezelschap der Vereeniging Eurasia uit den Haag. De voorzitter gaf in zijn inleiding een kort overzicht van de geschiedenis van de Solosche en Djokdjasche Vorstenthuizen.

Tevens werd op den avond en op den middag van dien dag in de solistenkamer van het Concertgebouw een tentoonstelling gehouden van Indische Kunst, welke expositie zeer druk werd bezocht.

De zaal was zeer goed bezet en deze avond kan een succes genoemd worden.

Op 28 October werd in den Schouwburg aan den Jansweg een lezing met vertooning van film en lichtbeelden gehouden door den heer Dr. W. G. N. van der Sleen over Curaçao, Aruba en Bonaire.

Ook ditmaal was de zaal zeer goed bezet.

Op 16 December werd eveneens in den Schouwburg aan den Jansweg de Celebes-film vertoond, beschikbaar gesteld door het Koloniaal Instituut, welke filmvertoning op boeiende wijze werd ingeleid door den heer J. Tiedeman, Oud-Gouverneur der Molukken.

De opkomst van leden en introducés was zeer bevredigend.

Onze werkzaamheden hebben zich wat het afgelopen jaar betreft tot het organiseren van deze drie avonden beperkt.

De tijdsomstandigheden hebben ook onze Vereeniging niet onbewogen gelaten wat zich vooral uitdrukt in een verminderd aantal leden. Ook de toestanden in Indië, vooral de groote werkloosheid aldaar in verband met de slechte gang der Cultures, werken uiteraard deprimerend, ook op het werk van een Vereeniging als deze.

Wij willen echter maar hopen dat het laagste punt der malaise thans is bereikt en misschien betere toestanden binnen afzienbaren tijd wederom mogen worden verwacht.

Vermelding verdient hier nog dat aan onze Vereeniging op 17 December 1932 het praedicaat „Koninklijk” werd verleend.

In de samenstelling van ons Bestuur kwam in 1932 geen verandering. Al zijn de tijden voor het oogblik ook voor onze afdeeling niet gunstig, al is het aantal leden gedaald, toch is dat aantal nog zoodanig dat dit tot tevreden-

heid kan stemmen. In vroeger jaren is dat wel eens veel lager geweest.

Ons Bestuur zal voor het komende seizoen echter ernstig dienen te overwegen wat kan worden gedaan om de belangstelling voor doel en streven van deze Vereeniging opnieuw te bevorderen.

De Secretaris,
H. P. DEINUM.

Haagsche Steenkolen Mij

v.h. J. KEMPS
le v. d. Boschstraat 4

DEN HAAG
TELEFOON 772180 5094

HET BESTE ADRES VOOR
GOEDE BRANDSTOFFEN

Van der Linden's Woontechniek

Voor 't gedistingeerde
Interieur

Meubelmakerij Behangerij Stoffeederij Verhuizingen

VAN DER LINDEN

J. S. Bachstraat 51 — Utrecht

5162 Fabriek OUDENRIJN 38. Tel. 14819

Vertegenwoordigers overal te ontbieden

DANSINSTITUUT

P. WILDSCHUT

Kromme Nieuwe Gracht 48

Telef. 16079

UTRECHT

5165

5125

Leden van Oost en West!

Uw aangewezen adres is:

**Electrische
Wasch- en Strijkinrichting
E. DE KONING**

5272

Floris Heermalestraat 22 — UTRECHT

Postrekening 111296

Berichten uit Indië van een eeuw geleden.

Uit de Javasche Courant van 18 Mei 1833.

Batavia, den 17 Mei 1833.

Het is bekend dat Zr. Ms. Korvet „Pollux”, in de maand Mei van het verleden jaar, uit Indië vertrokken, eene aller noodlottige te huis reis heeft gehad; zijnde de kommandant, kolonel Eeg; de eerste officier Hugenholz en de luitenant Spengler, benevens 10 man der equipage, op reis overleden.

De volgende aan boord voorgevallene bijzonderheid, welke opnieuw getuigt van den heldhaftigen geest die Neêrlands Zeelieden bezield, was reeds bij sommigen alhier, bekend, doch in de laatst ontvangene couranten van November, treft men er de bevestiging van aan.

Het Kanaal naderende, ontmoette de Pollux een Amerikaansch schip, en door den kapitein van dat schip gewaarschuwd zijnde, om op zijne hoede te wezen, uithoofde, gelijk die kapitein meende, de vijandelijkheden tusschen Engeland en Holland reeds moesten zijn uitgebarsten, zoo liet de luitenant Tulcken, toen de Pollux kommanderende, zijne nog overig gebleven meestal zieke manschap op het dek samenkomen, deelde hun mede wat hij vernomen had, en stelde hun voor, om, daar zij te zwak waren om zich te verdedigen, ingeval zij door eenig vyandelyk schip mogten aangetast worden, dadelijk op zoodanig schip aan te loopen en zich met hetzelfde in de lucht te laten vliegen; welk voorstel dadelijk door allen met geestdrift werd goedgekeurd.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht

Het Sumatra-huis behouden.

Onder dezen titel werd onlangs door de dagbladders bekend gemaakt, dat het bijzonder fraaie Sumatraansche Adathuis, met rijstschuurtje,¹⁾ dat ongeveer drie jaar geleden in de Pandangsche bovenlanden, onder opper-toezicht van den toenmaligen Gouverneur van Sumatra's Westkust, den heer G. F. E. Gonggrijp, door deskundige inboorlingen, op verzoek, werd gebouwd voor de Nederlandsche Afdeeling der Koloniale Wereldtentoonstelling te Parijs en, na ook verleden zomer geprikt te hebben, als het eenige echte stuk, bij de Indische Expositie in het Westbroekpark te Scheveningen, nu dreigde onder sloopershanden te zullen vallen, gelukkig toch behouden is kunnen worden, dank zij eene vereeniging, welke dezer dagen te 's-Gravenzande is opgericht, onder den naam van: „Vereeniging Indisch Volksleven”.

Het doel dezer vereeniging is, zooals vermeld werd: „om, in samenwerking met het Haagsch Museum voor het Onderwijs en den Haagschen dienst van School- en Kintuinen, in te richten en in stand te houden een gelegenheid, waar leerlingen van alle inrichtingen van onderwijs kennis kunnen verkrijgen van het leven der bevolking van Oost- en West-Indië.”

Uit de voorgeschiedenis van deze vereeniging wordt het volgende meegedeeld:

„Het buitengewoon fraaie Adat-huis uit de Padangsche Bovenlanden, dat op de Parijsche Tentoonstelling te Parijs 1931 heeft gestaan en in 1932 deel uitmaakte van de Indische Tentoonstelling in het Westbroekpark, dreigde onder sloopershanden te zullen vallen. Zoodra dit bekend werd kwam er beweging in de gelederen van hen die voelen voor de cultuur, voor de kunst en de schoonheid van Indië en men besloot dit huis en een z.g. rijsthuysje van den ondergang te redden. Men vond dadelijk aansluiting bij hen, die reeds lang streefden naar de vorming van een Indisch centrum van volksleven in

Den Haag, waar de leerlingen der scholen en verder alle belangstellenden een maruk kunnen krijgen van de cultuur in Oost- en West-Indië.

De vereeniging, uit de samenwerking van deze twee groepen geboren, zal met steun van de Gemeente het z.g. Sumatrahuis verplaatsen naar een terrein aan de Mient, waar het de kern zal vormen van een Indisch centrum van volksleven.

Tot bestuursleden werden gekozen prof. dr. G. A. van Poelje, voorzitter; Jkvr. dr. B. Elias en ir. J. F. van Hoytema, secretaris-penningmeester.

Ieder die de contributie van f 1 per jaar voor dit sympathiek doel over heeft, geeft zich per briefkaart als lid op aan den secretaris Mechelsche straat 11, Scheveningen.

Reeds meermalen wezen wij hier op het dreigende gevaar van vernietiging dezer beide zeldzame kunststukken van inheemsche bouw- en versieringsstijl uit Nederlandsch-Indië, en wel, omdat ze in het Westbroekpark niet mochten blijven staan en niemand de vrij hoge kosten van vervoer naar een andere, liefst meer geschikte, plaats op zich wilde nemen.

Gelukkig is daarvoor nu een oplossing gevonden, beantwoordende aan de verschillende eischen, die worden gesteld. Het bleek echter heel moeilijk een geschikte stand te vinden.

Beide sierlijke gebouwtjes zullen nu eerst- daags, onder deskundige leiding, verplaatst worden naar De Mient, zeker een afgelegen hoekje onzer zich steeds meer uitbreidende Residentie-stad, de kant van Loosduinen uit, waar ze tegen een hoogen groenen achtergrond echter goed zullen uitkomen. De schooljeugd zal er, onder toezicht, naar toe geleid kunnen worden ter onderrichting. Maar of vele volwassenen, Hagenaars en vreemdelingen, die ons land bezoeken, er hunne schreden heen zullen richten, is nog een open vraag. O.i. zal daartoe noodig zijn, dat er nog meerdere aantrekkelijkheden aan verbonden worden, o.a. dat het groote gebouw ook inwendig naar den eisch worde ingericht, liefst met mooie stukken Indische kunstnijverheid. Zijn deze dan ook te koop, zoo zou de Indische volkskunst er tevens mee gebaat zijn.

Een ander middel om vele bezoekers er heen te trekken, zou zijn: een prettig, aantrekkelijke gelegenheid om er aan rustieke tafeltjes voor de open ramen en, bij mooi weer, ook er rondomheen, onder het lommer, hetzij: thee, koffie, tjendol, rozen- of tamarinde-„stroop” te kunnen drinken, dan wel pisang- of klapper-ijs genieten, met de noodige verscheidenheid van Kwee-kwee²⁾, dit alles van tijd tot tijd afgewisseld door 't genot van Indische muziek, b.v. gamelan en Krontjong.

Dan eerst zal men althans van een deel van het Indische leven en de inheemsche cultuur, een goed beeld kunnen krijgen, want immers zoowel de volkskunst als het volks-eten, geven hiervan een juist beeld, mits het onberispelijk worde getoond.

Wellicht zal 't ook in het voornemen liggen der nieuw-opgerichte vereeniging, om haar werk in deze richting te sturen.

In elk geval wekken wij ook de lezers van ons „Koloniaal Weekblad” warm op, dezen arbeid te steunen door lid te worden, tegen het waarlijk voor alle beurzen toelaatbare bedrag van f 1.— 's jaars, waarmee zulk een dubbel goed doel gesteund kan worden.

¹⁾ Zie de beide foto's op de illustratiebladzijde. — Red.

²⁾ De Maleische naam voor echt-Indische lekkernijen, zooals die bij „Boeatan”, in Heulstraat 19, Den Haag, iederen middag van 3—6 uur altijd grooten aftrek vinden.

(Red.)

WESSELING & Co.

Accountancy en
Belastingzaken

5635

Leiden — St. Aagtenstraat
(h. Steenstraat) Telefoon 2092

Een echt
Engelsche

Afternoon Tea

schenken wij in
een interessant
rustig antiek
milieu. 5334

The Antique Tearoom - 117 Noordeinde
Den Haag — Telefoon 114066

Paedologisch Instituut

Valeriusplein 11
AMSTERDAM

INRICHTING VOOR OBSERVATIE VAN
MOEILIJKE EN ACHTERLIJKE JONGENS
Geeft na 4—8 weken observatie paedagogische advies
aan ouders en voogden omtrent geplaatste pupillen

Directeur: Prof. Dr. J. WATERINK

Medisch adviseur: Prof. Dr. L. v. D. HORST

Verpleeggeld f 3,50—f 4,50 per dag 5101

FIRMA
G. J. van Gils

NACHTEGAALSTRAAT 58
TELEFOON 12173 - UTRECHT

BINNEN-EN BUITENLANDSCH GEDISTILLEERD
BELEGEN WIJNEN - BIEREN - LIMONADES

5402

Café-Restaurant

„HET HOF VAN BERLIJN”

Papenstraat 32, Den Haag - Tel. 1-1-1-7-1-3 — 1-1-0-8-0-8

Zalen voor Partijen en Feesten disponibel.
Het Café-Restaurant voor gedistingeerd publiek

Aanbevelend,

HENK SLOENHEK

5287

GEMEUBILEERDE LANDHUISJES TE HUUR

op de Veluwe, temidden
BOSCH en HEIDE

In voor- en najaar speciaal voordeelige
prijzen. Te bevragen bij 5059

Landgoed Refugium, Elspeet. Tel. 3

HET BEKENDE SUMATRAHUIS, dat door zijn architectuur de bewondering heeft getrokken van zoovele bezoekers der verleden jaar in den Haag gehouden Ind. Tentoonstelling zal niet verdwijnen, maar zal eveneens in den Haag een blijvende plaats innemen. Men vindt hierover nadere bijzonderheden elders in ons blad.

HET RIJSTVUURTJE dat op de Ind. Tentoonstelling in het Westbroekpark verleden jaar zoozeer de aandacht trok, is niet onder sloopers handen gevallen, maar zal elders in de residentie worden herbouwd.

Mr. H. J. SPIT,
de nieuwbenoemde Voorzitter
van den Volksraad.

Men weet, dat de bevolking op Sumatra meermalen overlast ondervindt van tijgers, die vaak tot op zeer korten afstand van de dorpen hun prooi komen zoeken. Nu en dan slaagt men erin een dezer roofdieren neer te leggen. Op bovenstaande foto ziet men een groot exemplaar, geschoten tijdens zijn rooftocht.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Japan en Ned.-Indië.

In 1913 verklaarde Theodore Roosevelt: „De toekomstige heerschappij over den Pacific behoort aan Amerika”, waarop admiraal Satori Kato antwoordde: „Met of zonder toestemming, is het Japan's vaste voornemen, Heer van den Stillen Oceaan te worden”. Het doel, dat Japan zich stelt, is — n. h. i. van het *Soer. Hbl.* (8/4 „Grootsche plannen”, J. G. B.) — niet alleen het bezit van de noordelijke helft van den Pacific, dat het op Rusland en op China veroverde. Japan wenscht den geheelen Oostrand van het Aziatische vasteland, van Singapore tot de Behringzee te beheerschen, en het zal om dit te kunnen bereiken noodwendig ook de Zuidelijke barrière: Insulinde, in handen moeten krijgen. Men begrijpt, dat Japan's actie op het Vasteland van Azië, het eenige middel is om de Westersche beschaving te redden, maar men huivert bij het denken aan de verdere gevolgen, wanneer die actie, met succes bekroond, tot een gesloten geel front zou leiden. Nog ware het tijd om de Zuid-barrière van de toekomstige Oost-Aziatische binnenzee te redden, wanneer Europa niet zoo hopeloos verdeeld ware en wanneer Amerika zijn financieele belangen van het oogmerk zou durven offeren aan zijn toekomst. Komt het eens tot een Pacific-oorlog, dan zal *Ned.-Indië* niet neutraal kunnen blijven; wij zullen met onze zwakke weermiddelen de speelbal van alle andere mogendheden worden. Een groot koloniaal bezit zonder de middelen dit te verdedigen, is als een onbewaakte brandkast.

Wederom wijst *De Java-Bode* (8/4, Z.) op de zeer opmerkelijke *Japansche bedrijvigheid* in het Oosten van onzen Archipel. Wanneer die bedrijvigheid beperkt blijft tot handel, nijverheid en cultures, verdient zij steun; onze Regeering moet echter duidelijk afwijzend staan tegenover alle vreemde actie, welke zich richt tegen, of beweegt om streken of plaatsen, welke voor de defensie van Ned.-Indië van beteekenis zijn. Afgewezen is het verzoek van het concern onder leiding van den heer Ishishara, dat eene kopermijn in *Solo* exploiteert, en gaarne een eigen *haventje aan de Zuidkust* had, zoomede eene *railverbinding* daarmede. Indertijd is van Japansche zijde de mogelijkheid der exploitatie van olievelden in *Noord-Nieuw-Guinea* aangevoerd, terwijl men thans van Japansche zijde gaarne een *visscherijstation* (speciaal voor de tonijnvisscherij in het N. van Straat Malakka en verder Westelijk tot de Lakediveneilanden) op het eiland *Sabang* zou willen hebben. Het is wel jammer dat de Japansche bedrijvigheid zich immer richt naar minder gewenschte punten.

Wij vestigen de aandacht op het *Soer. Hbl.* (4, 7 en 10/4 „Zelfmisleiding van Amerika inzake China”, *Ham. Butler*; 10/4, 2de bl. „De Japansche belangstelling voor Oost-Borneo”) en *De Java-Bode* (6/4 „Olie-expl. in N.-N. Guinea”; 10/4 „Borneohout en Japanners”; 11/4 „Japansche artikelen in Britsch-Indië”).

Communisten. Interpellatie-Thamrin.

Dat de Communistische Partij Holland — die hare opdrachten rechtstreeks uit Moskou ontvangt — vier van haar acht voornaamste kandidaten voor de Tweede Kamer onder *Inlandsche communisten* kiest, acht *De Loc.* (7/4) hoogst opmerkelijk. Het beteekent *h.i.*, dat men „Indië” weer eens het zwaartepunt van de communistische propaganda gaat maken; en dat men daarvoor een tribune schept, welke volle aandacht trekt. Het beteekent voorts, dat Moskou in „Indië” als punt van actie weder iets ziet — een *kans* aanwezig acht om met

succes het Nederlandsch Gezag te bestrijden. Dit vaststaande *feit* behoort een aansporing te méer te zijn om in Indië waakzaam te zijn tegenover alles, wat dit gezag kan schaden; en tegen alles wat de groote *campagne van misleiding*, welke de Communistische Partij thans vanuit de Tweede Kamer wil gaan voeren, zou kunnen steunen. De ernst van deze noodzaak worde niet onderschat.

Mr. Vonk heeft als regeeringsgemachtigde voor politionele zaken de *interpellatie-Thamrin* beantwoord. Niet één letter is waar — volgens *De Loc.* (7/4 „Antwoord”) — van alle beweringen over vermeend overschrijden van instructies door Politie en Bestuur; integendeel, Politie en Bestuur vervullen zorgvuldig, keurig en doeltreffend hun plicht. In Ned.-Indië zorgt de Regeering dat orde, gezag en rust gehandhaafd blijven, terwijl in talloze landen en zeker in alle *Oostersche* landen oneindig harder, scherper en krasser door de overheden opgetreden wordt dan in Indië. Deze zorg geschiedt in ons Indië met uiterst bescheiden middelen; met een zeer beperkt apparaat van politie en met eene zeer volledige eerbiediging van ieders rechten. Deze zorg wordt in Indië zóó vervuld, dat deze bevolking van zestig miljoen rustiger, veiliger en ordelijker kan leven dan verreweg de meeste andere volken ter wereld. Dit is een *weldaad* voor deze bevolking, waarvoor men niet dankbaar genoeg kan zijn. Dat men deze weldaad niet in gevaar laat brengen door een *virulent extremisme*, hetwelk telkens opnieuw pogingen doet om onrust en onheil te stichten, heeft het antwoord op de vragen-Thamrin opnieuw bewezen.

In *De Java-Bode* (7/4 „Van klaarheid”) beveelt *Zentgraaff* den heer Thamrin eene aandachtige observeering der internationale problemen aan, opdat hij, dank zij de bescherming welke de Hollandsche vlag ook hem geeft voor menige uiting en handeling, niet kome tot het betreuren van den dag waarop hij althans niet met schorpioenen werd gegeeseld.

Wij verwijzen naar het *Soer. Hbl.* (7/4, 2de bl. „Het optreden tegen extremisten”).

Handelspolitiek.

„Blijkens den ontwikkelingsgang der handelsbetrekkingen is Europa meer op Java aangewezen voor tropische producten dan Java op Europa voor industrieproducten. Azië daarentegen ontwikkelt zich in toenemende mate in de richting van leverancier van industrieproducten en biedt tevens minder kansen als afzetgebied, althans onder heerschende omstandigheden” (*Econ. Wkbl.*).

N. h. o. van het *Soer. Hbl.* (4/4, 2de bl. „Handelspolitiek”, J. G. B.) is *economisch verweer* tegen dezen ontwikkelingsgang geboden. Eene welbewuste actieve handelspolitiek worde gevoerd, waardoor de afzet van Indië's landbouwproducten wordt bevorderd, in het bijzonder naar die Aziatische landen, welke wél met hunne artikelen Indië's markt willen overstroomden, doch met gelijke energie den invoer van onze landbouwproducten belemmeren of zelfs volkomen beletten door een kunstmatig systeem van afweermaatregelen. Niet alleen, dat deze landen met hunne artikelen onze markt overstroomden tot op dumping toe, maar tevens voeren zij daardoor zoodanige felle concurrentie tegen den invoer van artikelen uit Europa, dat dit werelddeel practisch uit de markt wordt verdrongen. Het behoeft echter geen betoog, dat Europa onze tropische producten slechts kan blijven koopen, wanneer het in Indië zijne fabrieksartikelen kan blijven afzetten en deze divergeerende tendens van onze handelsbeweging moet tenslotte leiden tot algeheele verarming van Indië en den totalen ondergang onzer cultures. Wij kunnen alleen uit de impasse geraken, wanneer de cultures weer opbloeien, doch daartoe is geboden eerstens het voeren van eene actieve handelspolitiek, waarvan men nog steeds niets bespeurt

en daarnaast van een sociaal-economische politiek, welke gericht is op verlaging der productiekosten. Maar noch het een noch het ander wordt krachtig aangevat en zoo zullen wij Indië's opbloei moeten verwachten van het in de a.s. zitting aan den Volksraad over te leggen economisch plan.

In dit verband leze men *De Loc.* (5/4 „Frankrijk's Koloniale Doelstelling”).

Een nieuwe weefindustrie op Madoera.

De directeur der gevangenis te Pamekasan (Madoera), de heer *C. J. B. Blom*, vertelt in het *Soer. Hbl.* (10/4, 3de bl.) van de concurrerende fabricage van productenzakken door de 625 gevangenen (communisten). De agavecultuur bestaat reeds jaren op Madoera. De Zoutregie heeft zich thans geheel losgemaakt van de Britsch-Indische industrie en betreft voortaan uitsluitend de op Pamekasan vervaardigde zakken. Ook voor andere producten zooals suiker, koffie, thee, rijst en veekoeien werden de agavezakken uitnemend geschikt bevonden en reeds werden zoovele bestellingen ontvangen voor deze doeleinden, dat men het onmogelijk meer kan bijhouden. Op fabrieken der Vereenigde Suikerfabrieken Oost-Java werden diverse inheemsche jutesoorten aangeplant, teneinde hierdoor een nuttig effect van het voormalig suikerrietareal te verkrijgen, dus als nevencultuur, en de eerste proeven werden reeds naar Pamekasan gezonden teneinde daar geweven te worden. Ook touw en kabel, kantoorgaren, stoelzittingen, hangmatten enz. worden thans te Pamekasan vervaardigd. Bij de reeds bestaande inheemsche nijverheid heeft zich aldus een nieuwe industrie gevormd, die Ned.-Indië voor een belangrijk artikel geheel zelfstandig en vrij kan maken van allen import, hetgeen vooral in deze tijden een groot belang kan worden genoemd.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers

Moh. Hatta.

Het was sedert eenigen tijd bekend, dat Moh. Hatta het voornemen had een reis te maken naar Japan en de Philippijnen. Aan de „Oetoesan Indonesia” heeft hij een nadere verklaring gezonden in zake deze reis. Hij spreekt het bericht tegen, als zou hij in gezelschap van den heer Ijas naar Japan vertrekken voor studiedoelinden en om er lezingen te houden over den Japanschen handel in Indië voor de groote fabrikanten en bekende personen die hem daartoe uitgenoodigd zouden hebben en die zijn reis zouden betalen. Hij noemt dit zuivere fantasie. Het feit is, dat hij reeds lang, reeds toen hij in Europa vertoefde, van plan was geweest, het Verre Oosten te bezoeken, in elk geval Japan, de Philippijnen en Britsch-Indië. Het toeval wilde, dat bij zijn aankomst in Indië, zijn oom A. Rais, procuratiehouder bij de firma Djohan Djohor, van plan was naar Japan te gaan om studie te maken van de Japansche oeconomische politiek. Schr. zou als oeconomisch adviseur meegenomen worden. Men kwam dit reeds eind Augustus 1932 overeen. Later trok hij zich terug in verband met de kwestie der wilde-scholen-ordonnantie en daarna kreeg hij last van zijn oogen; daarom was hij tot kortgeleden nog van meening, dat hij niet meer naar Japan zou kunnen gaan. Nu zijn beide belemmeringen uit den weg geruimd. Het vertrek werd op 27 Maart bepaald en de terugkomst 2 maanden later. Op de terugreis zou de heer Hatta misschien een paar weken in de Philippijnen blijven.

Verboden inlandsche bladen.

Volgens een circulaire van het Legerbestuur in Indië zijn een aantal inlandsche persorganen verboden lectuur voor Leger en Marine in Indië. Wij laten het lijstje hier volgen: 1. „Kedaulatan Rakjat” te Bandoeng.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht

De Rijkseenheid.

Het nummer van 3 Mei geeft o.m. enkele notities bij de verkiezing van een tweetal inlandsche communisten voor de Tweede Kamer. Voorts brengt dit nummer het verslag van de rede door den heer A. J. N. Engelenberg, oud-voorzitter van den Ned. Ind. Politiek Economischen Bond, uitgesproken bij de Zwijger-herdenking te Delft. Van W. H. J. van Heemstra bevat het nr. een artikel over de samenstelling en het mechanisme der prijzen.

Uit den inhoud van het nr. van 10 Mei memoreeren wij „Roode terreur in Amsterdam” en „De hand van Moskou”. In de „kroniek” worden beschouwingen gewijd aan „Duitschland en Europa”.

„Orang Peladang”.

De Mei-aflevering van „Orang Peladang”, het officieel orgaan van het Deventer Landbouwcorps „Nji Sri”, geeft o.m. beschouwingen over „Vrije Studie”. Voorts brengt de aflevering het slot van de causerie van den heer W. J. van der Dussen over de Nationale Beweging in Ned.-Indië.

Ons Zeewezen.

De Mei-aflevering opent met een fraaie panorama-foto van Pernambuco. Aegir geeft grepen uit de geschiedenis der zeevaartkunde. Aeronaut vertelt een en ander over vliegvelden in Nederland. Voorst artikelen over het Ned. Historisch Scheepvaartmuseum, over de Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam, over de nieuwe motorstrandreddingsboot der N. en Z.H. reddingsmij, en over het Nationaal Zeemansfonds. W. S. vertelt het een en ander over de bebaking van vaarwaters, reeden, enz., in den O.-I.-Archipel.

Maandblad voor Beeldende Kunsten.

Met geestige illustraties brengt de Mei-aflevering o.m. een artikel over de silhouette in Nederland door mr. A. Staring. Het bij de aflevering gebonden Bulletin van de Vereeniging van Vrienden der Aziatische Kunst, brengt aantekeningen over oude Japansche schilderkunst.

Landbouwkundig Tijdschrift.

Uit den gevarieerden inhoud van de Mei-aflevering noemen wij een artikel van dr. J. F. Reith: „Jodiumvraagstuk en bodem”. De afdeling „Tropische Landbouw” in dit nummer brengt referaten en mededeelingen o.a. betreffende de bijeenkomsten van den kring Noord-Sumatra van het Instituut van Landbouwk. ingenieurs en over het voorkomen en de bestrijding van tropische plantenziekten.

De Indische Post.

Het nr. van 8 April opent met een artikel: „Planters in den Provinciaal Raad”. Van mr. dr. F. L. Steenstra bevat de aflevering een artikel „Nederland in Stormgetij”. De „I.P.” brengt ditmaal ook een foto-pagina: „Momentopnamen uit Europa”.

Onze Stem.

Het nr. van 7 April brengt o.m. een artikel over de Mulo-contingenteering, welke wordt beschouwd als een ernstige aanslag op de toekomst van den Indo.

Volkscredietwezen.

In het Maart-nummer wordt H. W. Saionmonson herdacht, den overleden administrateur van de Temangoengsche Volkscrediet-

bank. Het nummer brengt voorts het verslag van het geldelijk beheer over het dienstjaar 1932 van de Centrale kas en dat over hetzelfde jaar van de Stichting Crediethulpbank voor Nederl.-Indië, verslagen welke van belang zijn in verband met den algemeenen welvaartstoestand in Indië.

De Tropische Natuur.

De April-aflevering brengt bijzonderheden over een Sumatraanschen vischuil, door C. N. A. de Voogd. J. H. Coert vertelt van excursies in Oost-Java. Over de zandsteppen van Kota Pinang ter Oostkust van Sumatra schrijft Alb. Frey—Wysseling.

Onze Mail.

In het nr. van 10 Mei schrijft P. Dr. Vitus, O.M. Cap. te Ulvenhout een van groote waardeering getuigend artikel naar aanleiding van het heengaan van Mgr. Bos als vicarius Apostolicus van Ned. Borneo.

Algemeen Landbouw Weekblad.

Het nr. van 8 April opent met beschouwingen over het bestaan der proefstations. Wij noemen verder een artikel over sociale verzekering en een bijdrage over papaine.

„Ons Belang”.

De April-aflevering van dit maandblad, gewijd aan de belangen van het personeel bij slands Mijndienst brengt enkele notities bij de nieuwe salarisregeling en geeft beschouwingen over de betrekking van technisch-commies bij den Dienst van den Mijnbouw. In het technische gedeelte vinden wij een en ander vermeld over het aanboren van onder hoogen druk staande olie- en gaslagen.

**

ZENDING EN MISSIE:

De Mei-aflevering van „De Katholieke Missiën” opent met een artikel: „De Martelaar in ons Midden”, met wien bisschop Sloskan is bedoeld, die uit Rusland, uit bolsjewistische gevangenschap van vijf jaar, in zijn vaderland Litauen terugkeerde. Wij noemen voorts een artikel over de toename van het aantal en den zielenijver der missionarissen. Dr. Paul Schebesta schrijft over de dwergen in de oerwouden van Malakka en Afrika. P. J. Fliervoet geeft een overzicht van het begin en de ontwikkeling van de Flores-missie.

Het Mei-nummer van „St. Claverbond”, een uitgave welke ten bate komt van de Jezuiten-missie op Java, brengt o.a. een artikel: De Zusters Franciscanen van Bergen op Zoom naar de Missie. Het nr. bevat vele illustraties, o.a. van het ziekenhuis te Soekaboemi en van het Moentilansche orkest.

Nieuwe Uitgaven:

„De Ned.-Indische bevolkingsrubber en de herbereidingsindustrie”, door ir. W. Spoon is verschenen als nr. 76 in de „Berichten van de afd. Handelsmuseum van de Kon. Ver. Koloniaal Instituut”.

Als nr. 77 in deze serie verscheen: „China en Congo”, door dr. C. J. J. van Hall. Als nr. 78 in dezelfde serie: „De kwaliteit van den Surinaamschen sinaasappel, vergeleken met die van de andere hier te lande ingevoerde sinaasappelen” door ir. W. Spoon.

Wij ontvingen voorts het 22ste Jaarverslag, over 1932, van de Kon. Ver. „Koloniaal Instituut” te Amsterdam.

VICTORIA-WATER
OBSCURIANSTEIN

NATUURLIJK

BRONWATER

NEDERLANDSCHE MIJ.

Opggericht 1887

5185

2. „Api Rakjat” te Solo.
3. „Menjala” te Soerabaja.
4. „Marhaen” te Batavia.
5. „Fikiran Rakjat” te Bandoeng.
6. „Banteng Priangan” te Bandoeng.
7. „Banteng” te Batavia.
8. „Banteng Andalas” te Medan.
9. „Peloeroe” te Bandoeng.
10. „Bintang Priangan” te Bandoeng.
11. „Keinsjafan Rakjat” te Madioen.
12. „Djawa Barat” te Batavia.
13. „Al Ward” te Makasser.
14. „Sendjata Rakjat” te Semarang.

De Banteng Andalas te Medan, waarvan hierboven sprake is, is het orgaan van de Partai Indonesia.

De Islam in de Bataklanden.

In verband met den Islamietischen feestdag „Idil Adha en ook ten behoeve van die lieden, die pas tot den Islam zijn overgegaan, is op 9 April j.l. een massa-vergadering gehouden te Porsea, Bataklanden, op het terrein van den nieuwen mesjid. De vergadering werd, volgens de „Sinar Deli”, welk blad lange verslagen van deze vergadering bevat en waaraan wij het onderstaande ontleenen, bijgewoond door 4500 mannen en 500 vrouwen, die van alle zijden waren samengestroomd. Er waren afgevaardigden van Baligé, Taroctoeng, Sipirok, Siantar, Tanah Djawa, Medan en Tandjong Balei.

Een van de eerste sprekers was een afgevaardigde uit Baligé, die met voldoening constateerde, dat er thans 4 mesjids in Porsea en omgeving zijn gesticht.

Hij juichte de verspreiding van den Islam in deze streken toe en hetzelfde deed de spreker uit Medan, de heer T. M. Arsjad Th. Loebis, afgevaardigde van „Djam’ijatoeh Washijah” die zeide met vreugde vernomen te hebben, dat in de Bataklanden duizenden naar den Islam overgaan.

Verscheidene van de sprekers waren pas tot den Islam overgegangene lieden, die van het podium af „getuigden” van hun bevrijding. Sjech Ibrahim Djandji Angkola zeide, dat al zou men hem tien duizend gulden geven om den Islam te verlaten, hij dit toch niet doen zou.

Het blad vermeldt ook nog een merkwaardig incident, dat we hier vermelden, omdat het kenmerkend is voor de wijze, waarop ook in deze kringen de propaganda-mogelijkheden worden uitgebuit. Het zou hebben plaats gehad, terwijl de congressisten bezig waren te eten; op dat oogenblik meldden zich alweer volgens de „Sinar Deli” n.l. twee Christenonderwijzers aan, die verklaarden tot den Islam over te gaan, indien zij twee geloofsvragen beantwoord konden krijgen.

Aangezien de maaltijd nog gaande was verzocht Sjech Ibrahim Djandji Angkola hen even te wachten, tot hij klaar was.

Toen men hen echter wilde roepen, waren ze niet meer te vinden en ofschoon Sjech Ibrahim en de heer M. Arsjad Th. Loebis tot in den avond op hen wachtten en lieden werden uitgezonden om ze te zoeken, zijn ze niet komen opdagen.

Het blad spreekt de hoop uit, dat er spoedig vele Christenen tot den Islam zullen overgaan — velen te Porsea zijn hen hierin reeds voorgegaan.

Wij plaatsen bovenstaand verslag om een beeld te geven van de actie, welke blijkbaar van Mohammedaansche zijde gevoerd wordt in den strijd om de godsdienstige beïnvloeding van de Bataklanden.

Iederen Woensdag

Luchtmil naar Ned.-Indië!

Zoo juist verschenen
 Ons geïllustreerd boekje „Zomerreizen”
 GRATIS op AL ONZE KANTOREN verkrijgbaar.

LISSONE — LINDEMAN

AMSTERDAM: Leidschestr. 10 — Dam
 ROTTERDAM: Noordblaak 13
 ARNHEM: Bakkerstraat 7

DEN HAAG: Groenmarkt 22
 HAARLEM: Barteljorisstraat 3
 UTRECHT: Janskerkhof 11
 LEEUWARDEN: Nieuwestad 55

5033

DE NEDERLANDSCHE REISBUREAUX

Behangerij - Stoffeerdery
en Beddenmakerij
Complete Meubilerij
H. J. VAN AKEN
 Van Aerssenstraat 249
 Den Haag - Tel. 553576
 5128

Suriname

A. de Kom.

Wij lezen in de Bannier, dat op 8 April bij den gouverneur een plebisiet is ingediend van den volgenden inhoud: „Het volk van Suriname:

Overwegende, dat Anthonie de Kom onschuldig in voorarrest wordt gehouden, reeds ruim twee maanden, verdacht van pogingen tot omverwerping van het gezag;

Overwegende, dat die aanhouding het volks-gemoed en den volksgeest beheerscht en van zeer beduidenden invloed is op den gang van zaken in dit gewest;

Heeft besloten bij de Surinaamsche overheid aan te dringen op de onmiddellijke loslating van genoemden De Kom. *)

In hetzelfde blad lezen wij een advertentie van J. C. Sarucco, bij wien in de maand April huiszoeking werd gedaan naar compromitterende stukken in verband met de onlusten te Paramaribo. Zij verscheen op 1 April, zoodat het niet onmogelijk is, dat wij hier met een Aprilgrap te doen hebben.

Bij zijn vertrek uit Suriname werd mij door Gouverneur Idenburg door tusschenkomst van zijn secretaris, de later Gouverneur Staal, zijn foto geschonken als blijk van waardeering. Het is een foto, vervaardigd door Vermeulen, Den Haag, waarachter Gouverneur Idenburg zijn handteekening had gesteld.

Na de beruchte justitieele inval te mijnen huize zoek ik tevergeefs naar dat voor mij geworden familiestuk.

Wijl deze fotografie niet is aan te merken als een communistisch propagandamiddel, kan het niet door de Surinaamsche Justitie bij die inval in beslag zijn genomen. Zij is zorgvuldig in papier gewikkeld.

Zou ik haar niet mogen terugbekomen, desnoods tegen betaling?

J. C. SARUCCO.
 26-3-33.

**Werkzaamheden in het belang van de
 rijpere jeugd.**

Als een der crisismaatregelen zien wij het G. A. B. van 11 April no. 31 aangekondigd, dat de gouverneur een commissie heeft ingesteld met de opdracht, op korten termijn concrete voorstellen in te dienen ten aanzien van maatregelen ten behoeve van de rijpere jeugd. In die commissie zijn benoemd tot lid en voorzitter: mr. M. de Niet, tot lid en secretaris ir. J. J. van Wouw en tot leden A. J. Hilgen, J. F. Mittemeyer en A. L. Waaldijk. Tevens is de ambtenaar op wachtgeld Van Wouwe, met ingang van 15 April, voor den tijd van 10 maanden belast met de werkzaamheden in het belang van de rijpere jeugd.

Komkommers, tomaten, tabak en sinaasappelen

Wij lezen, dat de eerste in Suriname in den Cultuurtuin gekweekte Hollandsche komkommers bij de N. V. Handelmaatschappij Van Romondt zijn uitgesteld. Zij werden 22 Febr. uitgezaaid en de vruchten werden binnen 2

maanden geogst. Deze brachten 25 tot 50 cent het stuk op. De tuinbouwkundig ambtenaar Bange heeft zich voor deze cultuur veel moeite gegeven. De 40 naar Nederland verscheepte kisten tomaten hebben 40 cent het K.G. opgebracht, hetgeen bevredigend wordt geacht. Den 30sten Maart zijn wederom 100 kisten verscheept, vermoedelijk voorloopig de laatste van dit seizoen.

De West neemt uit het Rotterdamsch Nieuwsblad het volgende rijmpje over van Speenhof die de Surinaamsche sinaasappel geproefd heeft en als volgt zijn bevindingen uit:

Surinaamsche sinaasappels
 Sappig, geurig groot en zoet
 Doen de Nederlandsche magen
 En de buitenlandsche goed.
 Rotterdammers neemt een proefje
 Smult eens lekker voor een keer
 Lescht uw dorst met deze vruchten
 Zulk een appel smaakt naar meer.

Onder de Javanen breidt zich — volgens De West — de tabakskultuur op Lelydorp uit. De heer Curiel, die reeds vele jaren voor dit artikel belangstelling heeft getoond koopt de tabak op welke met ingevoerde gemengd wordt en daarna bewerkt, om in den vorm van sigaren, sigaretten en pijptabak in den handel te worden gebracht. Ofschoon in het land geteelde tabak aan het gouvernement vermindering aan invoerrechten beteekent, steunt dit toch gaarne deze jonge en belovende cultuur. De heer J. Gomperts verkoopt de Lelydorp-tabak als volgt: pijptabak tegen 85 cent het ons, sigaretten in 3 soorten voor 40 cent het pakje van 20 of f 18.— de 1000 en sigaren tegen f 5.— het kistje van 50.

Geneeskundige dienst.

Bij zijn vertrek uit Suriname is dr. Lampe, die voor de volksgezondheid in Suriname met woord en daad veel verricht heeft, en in het bijzonder veel voor de melaatschen, gehuldigd, ook in een adres aangeboden in een bijeenkomst van niet geïsoleerde lepralijders. Hetgeen niet wegneemt, dat men de groote verdiensten van den arts F. Schuitemaker niet vergeet, die op dit gebied pionierswerk heeft verricht. En de namen van den „apostel der melaatschen”, pater Donders en monseigneur Wulfingh, die de stoot gaf voor een mensche-lievende behandeling, zullen nimmer worden vergeten.

Het leerplan van de Geneeskundige School is voor het geneeskundig gedeelte met een nieuw vak verrijkt: n.l. lepra. Leeraar in dit vak is dr. G. Keil. De theoretische lessen worden eenmaal, de praktische tweemaal per week gegeven.

Dr. Lampe wordt opgevolgd door den oud-officier van gezondheid P. Cool, voorheen Chef van den Mil. Gen. Dienst, van wien we in het Bat. Nieuwsblad lezen:

Kort geleden verliet de leider van den Dienst der Pest-bestrijding, dr. P. Cool, die naar bekend is, tot chef van den Gezondheidsdienst in Suriname is benoemd, Batavia.

Wij weten dat de Dienst der Volksgezondheid dezen medicus, die zich als organisator een goeden naam heeft verworven, slechts noode laat gaan.

En dr. Cool zelve zou ook liever hier gebleven zijn.

Maar de regeering kon aan een bepaalde

voorwaarde, welke de betrokkene verbond aan zijn beslissing wat betreft de hem gestelde keus, niet voldoen.

Dr. Cool is namelijk... gepensionneerd officier van Gezondheid en toen het aanbod uit Suriname kwam, overwoog hij het niet te accepteren, indien de D. v. G. — en met dezen Dienst de Regeering — hem de garantie kon geven nog drie jaren in de functie van leider van den Dienst der Pestbestrijding te laten doordienen, omdat zijn belangen dit vereischten.

De actie tegen de in-dienst-zijnde gepensionneerde ambtenaren deed den betrokkene duchten voor bepaalde gevolgen, welke een voor hem ontijdig beëindigen van zijn carrière zouden kunnen beteekenen.

Vandaar het verzoek om zekerheid. De Regeering meende aan dit verzoek niet te kunnen voldoen en dr. Cool vertrekt dus.

Dezen verdienstelijken ambtenaar zij toegewenscht alle voldoening, die de arbeid in Suriname hem kan geven.

Broeder Zangen die zijn medische zending op Granman-Staal-Kondre heeft overgegeven aan den evangelist H. Leerdam, is thans op Kwattahede aan de Boven-Saramacca aangekomen en heeft met zijn arbeid een aanvang gemaakt onder de Boschnegers in een oud kerkgebouw, hetwelk zij te zijner beschikking stelden. Een der Boschnegers zeide daarbij: „erst zorgde dit gebouw voor onze ziel, thans voor ons lichaam”.

Coronie's eerste kerkwijding 90 jaren geleden.

De Katholieke Waarschuer schrijft hieromtrent het volgende:

Naar de kronijken melden, werd het eerste kerkje te Coronie op den 19den Maart 1843 door den Eerw. Heer Schepers (later Apostolisch Vicaris van Suriname) plechtig ingewijd. In de brieven van mgr. Grooff wordt de 20ste Maart als datum der inwijding aangegeven, doch de dateering schijnt onnauwkeurig te zijn, omdat in een verslag, opgesteld door den Eerw. Heer Schepers zelve, de feestdag van den H. Joseph, die dat jaar op Zondag viel, als datum der inwijding werd gegeven.

Van de eerste kerk melden de Kronijken, dat het een bescheiden gebouwtje was, 51 voet lang en 20 voet breed. Beneden diende het tot kerk en pastorie. Een nietig torentje duidde aan dat het een kerkgebouw was. Nog wordt gemeld, dat de grond ervoor was geschonken door den heer William Ferrier (een stuk grond van de plantage Cardross-Park). De schenking geschiedde 8 Dec. 1841. Vandaar dat de kerk aan de Allerh. Maagd werd toegewijd, onder den titel van hare Onbevleete Ontvangenis.

De eerste Pastoor van Coronie was de Eerw. Heer Theodorus Kempkes, die dat ambt 25 jaren vervulde, geheel alleen.

Den 22sten Januari 1891 heeft Mgr. Wulfingh te Coronie den eersten steen gelegd voor een nieuwe kerk, en die den 22sten Juni plechtig ingewijd.

Geschiedkundige sprokkels.

Confeytbakker.

Overleden op 7 Augustus 1736 een Confeyt-

Complete Woninginrichtingen

op termijnbetaling

Zeervoordeelige prijzen
Grootte keuze. Begrotingen gratis

Speciale afdeling van Kleeding voor Heeren,
Dames en Kinderen 5369

LOEB NOORDEINDE 107-109
DEN HAAG

W. J. Stokvis

Kon. Fabriek van Metaalwerken

Heerengracht 9, Den Haag

**SANITAIR
VERLICHTING
VERWARMING**

Grootste sortering — Laagste prijzen
5370

Ch. F. RIJKEN & Co.

Pianofabrikanten

5373

NOORDEINDE 154, DEN HAAG
Telefoon 112523 - Giro No. 31010

Glazenwasscherij. Schoonmaak van huizen

— VRAAGT TARIEVEN —

Stichting „Nazorg”, Den Haag

Kantoor: Zomerweg 139 — Tel. 118436

Bijkantoor: Laan van Meerdervoort 338

Tel. 392179 5391

HAAGSCHE VERWARMINGSINDUSTRIE N.V.

Laan van Meerdervoort 508 - Telef. 392469

5373

CENTRALE VERWARMING Gas-Installatie en Oliestookinrichting

DAAR ZIT 'n GENIEPIG HAARTJE
DAT HET UURWERK /TILHOUDT.
WJ REPAREEREN ALLE MERKEN
POL/- EN VESTZAK-HORLOGES/
MET 12 MAANDEN GARANTIE

J. VAN WILLIGEN en ZONEN
HOEK PIET-HEIN - ZOUTMAN/TRAAT

De Stofzuiger-Centrale

Directeur: P. ELZERMAN

Levering van alle merken
Stofzuigers en Boenmachines
Speciale Verhuurinrichting

Hoofdkantoor: Lange Houtstr. 14

— Telefoon 115123 —

5392

MEERPOEL
heeft méér keus

PRINS HENDRIKSTR. 153. TEL. 334853
FILIALEN: HEERENGRACHT 44 & Tel. 114173
COPERNICUSSTRAAT 123. HOEK BEEL. TEL. 333128

Uw adres voor:

Edison-, Crystalphone-
en Philips-
Apparaten en Luidsprekers

Kunstzaal Edison

's-Gravenhage, Plaats 24. Tel. 3540

Dit zijn Uwe adressen!!!

bakker op plantage van den heer Neal genaamd.....

(Kerkekasboek der Hervormde Kerk.)

De naam is niet ingevuld en helaas aan de vergetelheid ontruikt wie de man was, die voor den heer Neal, blijkbaar een smulpaap, zulke lekkere taarten bakte. Het getuigt wel van weelde onzer 18de eeuwse planters, om er een confeitbakker op na te houden!!

De heer Neal op wiens plantage de confeitbakker in 1736 overleed, heette oorspronkelijk Niels, was als matroos in Suriname gekomen, tot welvaart gekomen — dat kwam vroeger meer voor dan nu — had in Pruisen een graventitel gekocht en was eigenaar van de plantage „Nieuw Levant”, waarop de eerste koffie geteeld werd.

Het begin der Schutterij!

Op aanschrijving van de Directeuren van de Societeit van 10 Juny 1702 stelde de Gouverneur voor of het niet noodig zou zijn om in de kolonie een persoon als Drilmeester aan te stellen om de burgerij te exerceeren in de wapenen.

Dit werd besloten en een traktement van f 600 per jaar toegekend. Op 18 November van

dat jaar werd als Drilmeester benoemd Daniel Muenix, die den eed als zoodanig aflegde.
(Politieke Notulen. Vergadering van 9 Oct. 1703)

*) Inmiddels is De Kom 11 Mei uit preventieve hechtenis ontslagen en met zijn gezin dien dag met de „Van Rensselaer” naar Nederland vertrokken.

Ingezonden

Nu de Redactie van de rubriek Suriname mij de eer heeft aangedaan een onderschrift toe te voegen aan het door mij in uw blad van 27 April l.l. ingezonden stuk, neem ik de vrijheid uwe Hoofredactie te verzoeken ook nog dit, mijn laatste woord in deze aangelegenheid te willen opnemen.

De reden van mijn dupliek put ik uit de omstandigheid dat dit onderschrift duidelijk manifesteerde, dat mijn geachte tegenpleiter blijkbaar niet op de hoogte van de feiten was, toen hij zijne eerste critische beschouwingen ten deze ten beste gaf.

Waarom moest de bewuste concessie van

monopolistischen aard zijn, en waardoor is het resultaat van de onvermoeide pogingen van het Amerikaansch concern negatief gebleken?

Indien men het antwoord op deze beide vragen kent, dan zal men tevens begrijpen waarom ik het noodig achtte nog een wederwoord te laten hooren.

Het monopolie werd allerminst verleend omdat de concessionaris een vreemdeling was.

Het mag bekend worden verondersteld, dat ook aan een Nederlandsche combinatie, immers aan het Kokerconcern, eene anderen uitsluitende concessie werd gegeven.

De onmogelijkheid echter om in de verenigde Staten het met Europeesche begrippen overeenstemmend patentrecht te laten gelden, dwong den heer Kann den concurrerenden invoer van possumhout uit Suriname te beperken, hetgeen den Kolonialen Staten volkomen duidelijk was; en daarom vroeg hij een uitvoermonopolie voor een houtsoort, welke tevoren nog nimmer uit Suriname was geëxporteerd, en welke daar te lande slechts bij uitzondering voor enkele dakbedekkingen en voor het maken van doodkisten was benut.

Het zwaartepunt voor de aanleiding tot deze regeling lag dus niet in het land van uitvoer, waar geen enkel gouvernements- noch particulier belang was geschonden, maar uitsluitend in het land van invoer, waar men trots vigeerende, maar niet gehandhaafde bepalingen, eventuele concurrentie bij den verkoop niet zou hebben kunnen tegengaan.

De Koloniale Staten hebben dit begrepen en daarom hunne medewerking verleend.

Het niet slagen van de pogingen der Kann-concessie is allerminst het gevolg geweest van geldgebrek.

Aan het possumhout knagende insecten, welke ondanks alle toegepaste methodes niet zijn kunnen worden uitgeroeid, hebben het uiteindelijk onmogelijk gemaakt om commercieel loonnende eenheden ongeschonden hout voor kamerbetimmering, gramfoonkasten, autovoorziening en andere doeleinden in de Vereenigde Staten te brengen.

Dit is de hoofdreden geweest van de uiteindelijke debacle.

Was deze houthandel een succes geworden, dan zou mijn geachte tegenpleiter hem geschaard hebben naast de bauxiet en andere bedrijven, welke in Suriname wel min of meer zijn geslaagd.

Eene proefneming en een begin is echter immer onontbeerlijk en ten deze geldt het ook: „wie niet waagt, niet wint“.

Het „niet winnen“ was in casu een volkomen deceptie doch waar — hetzij hier nog eenmaal gezegd — het „wagen“ noch Gouvernemenet noch particulieren eenigerlei schade heeft berokkend, daar is het mij nog raadselachtig waarom het oorspronkelijk door mij gewraakte artikel werd geschreven.

Aangezien de persoon van den rubriek-redacteur mij onbekend is, kan ik hem met te meer onbevangenheid in overweging geven het voetspoor van zijn hooggeachten voorganger Dr. Benjamins in zooverre te drukken dat hij objectiviteit en kennis van zaken immer bij zijne beschouwingen laat voorgaan.

Oosterbeek, 1 Mei 1933.

De oud-gouverneur van Suriname.
VAN HEEMSTRA.

Onderschrift.

Op dit laatste woord van den geachten inzender moge een laatste wederwoord volgen.

Dat het monopolie werd verleend omdat de concessionaris een vreemdeling was, hebben wij nergens beweerd. Dat aan een Nederlander een petroleummonopolie werd verleend, hebben wij evenmin toegejuicht. Ook deze zaak stond van den aanvang zwak in haar schoenen en eindigde in een treurspel.

Dat een monopolie wordt verdedigd, omdat het geen schade (althans geldelijke schade) heeft berokkend, lijkt ons geen steekhoudend argument.

Dat het land van invoer (Ver. Staten v. A.) aldaar vigeerende bepalingen niet naleeft, waardoor men mededinging kon uitsluiten, wettigt toch het verlenen van een monopolie niet.

Zelfs al had het gouvernement possumhout willen uitvoeren b.v. voor het pakmateriaal (het is te hopen dat zulks niet is voorgekomen) dan zou de concessie zulks belet hebben!

Dat de Maatschappij Kann geen geldgebrek kreeg blijkt toch niet uit een aanvraag aan het Surinaamsche gouvernement van een leening van een half millioen.

Dat er een ziekte in het possumhout heerschte (knagende insecten), waardoor men geen hoeveelheden ongeschonden hout naar de V.S. kon brengen, had toch vóór den aanvang van het bedrijf wel degelijk moeten worden onderzocht. Of kwamen die insecten alleen tijdens het monopolie-Kann te voorschijn?

Er zullen toch wel monsters possumhout, voor het bedrijf begon, naar Amerika zijn gezonden. Mocht dit euvel nog niet zijn bestreden, dan is het o.i. zaak het met kracht aan te pakken om in de toekomst uitvoer, maar ook gebruik van gaaf possumhout mogelijk te maken.

Ja, de heer Wolff had wel gelijk in zijn laatste brochure: Suriname het land van bekoring, maar toch het land van beproeving.

Voor nadere inlichting wie de rubriek Suriname verzorgt, verwijzen wij den geachten inzender naar het K.W. van 9 Februari 1933 no. 6, blz. 71, kolom 3. Aan de goed bedoelde raadgevingen aan het slot van zijn artikel hebben wij geen behoefte.

Redactie Rubriek Suriname.

Curaçao

Een groote vergissing.

Vluchtig lezen van een *Amigoe*-bericht was oorzaak van ons dankbaar gestemd stukje in het vorig nummer over de rechtspraak op de bovenwindsche eilanden. Ten onrechte. Immers gaat niet een rechter van beneden naar boven, maar mr. Destrine ter vervanging van mr. V. de Biesen van de bovenwindsche eilanden naar Curaçao. St. Martin, St. Eustatius en Saba, raken derhalve rechterloos. Onze stemming daarover kan men a contrario afleiden uit die van verleden week.

Welke W. I. landvoogd?

De *Amigoe* vraagt welken gouverneur wij bedoeld hebben, toen wij in verband met de herziening van het Regeeringsreglement eenige weken geleden schreven, dat althans een der W.-I. landvoogden zijn langsten diensttijd wel zal gehad hebben. Het antwoord is: gouverneur Rutgers. Van een terugkeer naar Nederland voorgoed van gouverneur Van Slobbe hoorden wij nimmer iets.

Optimisme!

Indien *Aneta* de rede van den gouverneur bij de opening van den Kolonialen raad op 9 dezer in het daarover naar Nederland gezonden telegram niet al te eenzijdig belicht heeft, getuigt deze wel van een groote uitzonderingsgesteld, waarin Curaçao te midden van de wereldcrisis verkeert. Men oordeele naar deze weergave:

„De betrekking tot de naburige landen is gunstig. De rust onder de bevolking duurt voort. De oeconomische toestand is niet slecht. De scheepvaart verminderde niet. De handel ondervindt moeilijkheden. Het toeristenverkeer is goed. De oogst was voldoende. De industrie ondervindt een geringe uitbreiding. De werkloosheid vermeerderde niet.

Op Aruba is de toestand niet slecht. De raffinaderij werkt op volle kracht. De oogst was goed. De toestand op Bonaire is minder zorgwekkend. De toestand op de Bovenwindsche eilanden is niet slechter geworden. Saba en St. Eustatius hadden onder een orkaan te lijden, doch konden worden geholpen. De hoekwormziekte werd krachtig en met succes bestreden.

De inkomsten van de kolonie overtroffen de verwachtingen. De verdere doorvoering van de gelijkstelling van het onderwijs, volksgezondheid en ambachtsonderwijs vond plaats. De tuinbouw, kleine landbouw en visscherij hebben de aandacht. Mogelijkheid voor een mijnindustrie bestaat op St. Eustatius.“

Peruaansche oorlogsschepen.

De toelating voor 8 uur van de drie Peruaansche oorlogsschepen in een der Curaçaosche havens, waarover de dagbladen telegrammen uit Genève en Willemstad bevatten, zal de ouderen op Curaçao levendig her-

Nagekomen Berichten

innerd hebben aan het bezoek van het Spaansche eskader op 14 en 15 Mei 1898 in den Spaansch—Amerikaanschen oorlog en vooral aan dat van de *Karlsruhe* op 12 Aug. 1914. Volgens de neutraliteits-proclamatie van 7 Aug. konden oorlogsschepen der oorlogvoerenden op een asyl van ten hoogste 24 uur voor het aanvullen van den voorraad levensmiddelen en brandstof aanspraak maken. De *Karlsruhe* bleef 12 uur. Het verschil met toen en nu is, dat er nu immers geen oorlog is.

Erratum!

Uit de *N.R.Ct.* van 9 Mei 1933 Av.bl.:

Suriname's neutraliteitshandhaving.

Willemstad. Drie Peruaansche oorlogsschepen, de kruiser *Almirante Grau* en twee onderzeeboten, onderweg naar Leticia, via de Amazone, arriveerden hedenmorgen voor Willemstad.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling Nijmegen.

Bij voldoende deelneming zal Vrijdag 26 Mei a.s. onder deskundige leiding een excursie worden gehouden naar het Koloniaal Instituut te Amsterdam.

Zowel leden als niet-leden kunnen zich hiervoor opgeven vóór 20 Mei met gelijktijdige storting van f 2,78 (retour IIIde klas Nijmegen—Amsterdam) bij den Penningmeester L. Röpcke. Driehuizerweg 84. Giro 6478.

Indien tenminste 10 personen (spoorkosten f 2,78) deelnemen, moet gezamenlijk worden gereisd; indien tenminste 25 personen (spoorkosten f 2,27) zich opgeven, behoeven de deelnemers slechts de heenreis gezamenlijk te doen en kan de terugreis desgewenscht met een trein naar keuze worden afgelegd.

In het restaurant van het Museum kan de lunch worden gebruikt. Voor een z.g. twaalf-uurtje bedraagt de prijs f 0,75 (kop koffie of thee inbegrepen).

Het uur van vertrek zal nog nader worden bekend gemaakt. Plaats van verzamelen, het Stationsplein.

MAAS HOTEL - ROTTERDAM

BOOMPJES 19. Tel. 27191-27192

80 geheel gerestaureerde kamers. 26 badkamers. Billardzaal. Schitterend uitzicht op de Maas.

Gerennommerde rijsttafel.

Speciale reducties voor langer verblijf.

Matige prijzen.

5201

Directie: M. A. E. FICKARTZ.

Afdeeling Zwolle en Omstreken.

In de Zaterdag 13 dezer gehouden Algemeene Vergadering heeft onder meer de bestuursverkiezing plaats gehad. Het bestuur is thans als volgt samengesteld:

Dr. H. Wuite, Voorzitter; J. Kramer, Secretaris, Sophiastraat 13, Tel. 1718; J. E. Foekens, Penningmeester, p.a. Bank Associatie; G. L. van Lanschot Hubrecht; R. J. J. M. Tellegen.

De Vergadering ging vooraf aan een zeer interessante en druk bezochte lezing over Zuid-Nieuw-Guinea, door Pater H. Geurtjens, waarop wij in het volgend nummer van het Koloniaal Weekblad uitvoerig terugkomen.

De afdeeling telt thans 33 leden en 13 begunstigers.

DE SECRETARIS.

Mededeelingen**VAN HET HOOFDBESTUUR.**

Den heeren Secretarissen der afdeelingen, die hun jaarverslag nog niet hebben ingediend, wordt beleefd verzocht dit verslag alsnog te zenden aan het Algem. Secretariaat der Vereeniging, Smidswater 10 (nabij het Korte Voorhout), den Haag.

Informatie-bureau.

Het informatiebureau der Vereeniging, Smidswater 10, (nabij het Korte Voorhout), Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Georges Barthélémy. †

In aansluiting met het bericht van het overlijden van den heer G. Barthélémy, in leven President van de Internat. Federatie van „Coloniaux et anciens Coloniaux”, de F.I.C.A.C. (zie het K. W. van 11 dezer, pag. 226), kan thans worden medegedeeld, dat onder zeer groote belangstelling, de teraardebestelling van het stoffelijk overschot plaats vond te Villemonble, nabij Parijs, op Zaterdag 6 dezer.

Behalve het Hoofdbestuur der F.I.C.A.C. in Parijs en een schare van vrienden en kennissen waren deputaties uit Luxemburg en België op het Kerkhof aanwezig. Voor het Nederl. Verbond van Koloniale Vereenigingen had de heer K. Th. E. Engelbert van Bevervoorde, Luit.-Kolonel O.-I. Leger b.d., te Parijs woonachtig, de vertegenwoordiging welwillend op zich genomen. Ook was door diens bemocienis een bijzonder fraai bloemstuk met lint en opschrift aan het sterfhuis afgegeven geworden. Een ontelbaar aantal kransen en bloemstukken vulde een speciaal daartoe ingericht voertuig en was voorts aan lijkwagen en lijkstaf aangebracht.

Aan het graf werd gespreken door officieele personen, door vrienden en ook door den Vice-President der F.I.C.A.C., den heer Gay, die het groote verlies schetste, dat deze organisatie geleden had door het heengaan van Barthélémy, een verlies, dat ook door het Nederlandsch Verbond van Koloniale Vereenigingen, diep gevoeld wordt.

HET HOOFDBESTUUR.

Vergadering van de Studie-Commissie

der Kon. Ver. „Oost en West”, op Zaterdag 3 Juni e.k. te 2 uur in het gebouw der Vereeniging Smidswater 10, Den Haag.

Agenda:

1. Opening;
2. Notulen;
3. Ingekomen stukken;
4. Verdere mededeelingen in verband met

de opheffing, en hare gevolgen, van het Tehuis v. Ind. Studenten;

5. Mededeelingen van den eersten Gedelegeerde der Commissie, den heer W. Meijer;
6. Rondvraag en Sluiting.

De Secretaris,

VAN DER BRUGH.

VAN DE REDACTIE.

Verschenen is het Jaarverslag over 1932 van de Vereeniging Kamer v. Handelsinlichtingen voor Nederlandsch West-Indië (West-Indische Kamer), in weker Bestuur de Vereeniging „Oost en West” vertegenwoordigd is.

Het verslag ligt, ter kennisneming van onze Leden, op de leestafel bij het Algemeen Secretariaat, Smidswater 10, bij het Korte Voorhout, Den Haag.

Ook ligt der lezing het Jaarverslag van het Ethnographisch Museum der Gemeente Delft over 1932.

Radiotelefoonverkeer met Ned.-Indië.**Verlaging van de kosten voor lange gesprekken**

Met ingang van 15 Mei j.l. is in het radiotelefoonverkeer met Ned.-Indië een verlaging ingevoerd voor gesprekken van langere duur. Voor gesprekken van meer dan 9 minuten zal t/m de 15e minuut een korting van 25 pct. en daarboven van 50 pct. op de radiotaks worden verieend.

De kosten van een gewoon gesprek bedragen dan:

Java & Madoera	Ned. Sumatra
3 tot 9 min.	f 11.— p. m. f 13.— p. m.
10 tot 15 min.	f 8.50 p. m. f 10.50 p. m.
boven 15 min.	f 6.— p. m. f 8.— p. m.

Anti-Opiumfilm.

Daar aan de propaganda tegen het opiumgebruik voor dezen tijd iets zeer belangrijks ontbreekt, n.l. een anti-opiumfilm, geschikt voor alle bevolkingsgroepen in geheel Ned.-Indië, schrijft de Ned.-Indische Groot-Loge van de Internationale Orde van Goede Tempeliers, Laan Trivelli 27, Batavia-Centrum, een prijsvraag uit voor het verkrijgen van een scenario, dienstig voor het vervaardigen van een Anti-Opiumfilm.

Een desbetreffende circulaire is voor belangstellenden ter inzage bij het Informatie-Bureau van onze Vereeniging, Smidswater 10, bij het Korte Voorhout, Den Haag, (geopend alle werkdagen van 10—12 en van 14½—16 uur, des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat 11 Mei j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken werd 287 K.G. 980 G. bruto luchtpost verzonden, met een netto gewicht van 256 K.G. 875 G.

De zending bevatte: 284 briefkaarten en postwissels; 15168 brieven t/m 5 gram; 1062 brieven t/m 10 gram; 1664 stuks zwaarder dan 10 gram; 188 drukwerken, akten en monsters zwaarder dan 5 gram; 3059 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 21425 stuks; benevens 1 postpakket met een bruto gewicht van 1 K.G. 700 G.

Bestemd voor uitzending naar Curaçao

Mr. F. A. Jas, substituut-griffier bij den Hoogen Raad der Nederlanden, benoemd tot procureur-generaal bij het Hof van Justitie te Curaçao, adres: Kraaijenlaan 23, Den Haag.

In Nederland aangekomen verlofgangers

J. C. van Andel, geneesheer-directeur v.h. Krankzinnigengesticht te Magelang, Gorinchem, Havendijk 80; J. H. Eussen, insp. 1e kl. b.d. S.S. en Tr., Den Haag, Ned. Handelsmij. C. M. M. J. Janssens, hoofddetachementscommandant der 1e kl. b.h. korps Gewapende politie te Saumlakki, Scheveningen, Maastrichtsestraat 45. Mr. J. A. Jonkman, Off. van Justitie bij den Raad van Justitie te Makassar, Driebergen, Villa Eikenhoek, p.a. dr. de Bruine. J. Brookman, waarn. adj.-insp. b.d. dienst der landelijke Inkomsten te Batavia-Centrum, Den Haag, p.a. J. Broekman Sr., Marconistraat 44. J. C. van der Aar, inspecteur van politie 1e kl. te Modjokerto, Haarlem, Spaarnwoudestraat 56 r. R. L. Holst, stationscommies 2e kl. b.d. S.S. en Tr., Haarlem, Teslastraat 46, p.a. fam. J. Liberg.

Ds. Th. J. H. Steenbeek, predikant bij de Protestantsche gemeente te Salatiga, Amsteiveenscheweg 525, Amsterdam-Z.; J. v. d. Werff, 2e off. b.d. Gouv. Marine, Beukelsdijk 101, Rotterdam; mr. H. de Boer, voorzitter van den Landraad te Tebingtinggi, Joure; A. A. L. Bisschop, tijd. wnd. insp. b.d. P.T.T.-dienst, Wilgstraat 55, Den Haag; M. C. v. d. Toorn, mulo-onderwijzer, Grootte Visscherijplein 37B, Rotterdam, p.a. mevr. de wed. M. Janzee; mevr. S. J. A. Morbeek, onderwijzeres b.h. O.W.L.O., Meerhuizenplein 8, 2e et., Amsterdam-Z., p.a. fam. Ertzen; mej. J. C. Hösel, idem, idem; B. Schuppers, opvoedend ambt. b.h. Tucht-, Opvoedings- en Armwezen, Parallelweg 281, Den Haag; Ch. J. Gajmans, adj.-gouv.-acc. 1e kl. b.d. Gouvernements-Accountantsdienst te Makassar, van Blankenburgstraat 44, Den Haag; mevr. R. W. A. Wouters, geb. Anthonijsz, hoofdcommies b.h. Centraal Kant. voor de Statistiek, te Batavia, p.a. Ned. Handel Mij., Den Haag; T. J. M. Fonville, technisch ambt. 2e kl. b.d. P.T.T.-dienst, Raeferssenlaan 47, Tuindorp, Utrecht; J. Bouwens, gedipl. gezaghebber bij het B.B., Groot Ammers (Z.-H.), Achterland.

Mr. P. J. J. van der Biesen, lid b.h. Hof van Justitie in Curaçao, p.a. D. van Schuylenburg, Kleverparkweg 15, Haarlem; X. H. C. H. Krijgers, commies ter gem. secretarie te Willemsoord, Leeuwendaallaan 44, te Rijswijk (Z.-H.)

Met Pensioen

Dr. H. J. Smit, directeur van de Ned. Ind. Vecartsenschool, Sijzenlaan 17, Den Haag; A. L. Rups, architect bij de B.O.W., Javaplantsoen 36, Amsterdam, p.a. dr. J. W. de Herder; K. Kooij, vak-onderwijzer b.d. Cultuurschool te Soekaboemi, Pauwenlaan 24, Den Haag, p.a. D. v. d. Zee; H. A. R. W. Engels, tijd. wnd. controleur 2e kl. b.d. P.T.T.-dienst, Amsterdamschestraatweg 176, Arnhem; H. S. Burger, boscharchitect 1e kl. b.h. boschwezen in de houtvesterij Telawa, Loosdumscheweg 1057, Den Haag.

R. de Liefde, gew. maréchaussée 1e kl. in Curaçao, Kanaalstraat 175, 1e et., Amsterdam-West.

Van onze Adverteerders

Cruise M.S. „Johan van Oldenbarnevelt”, d.d. 1—8 Juli 1933, naar het Noorden.

De N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland” deelt ons mede, dat in het reisprogramma van de cruise van het M.S. „Johan van Oldenbarnevelt”, d.d. 1—8 Juli 1933

Voetonderzoek

Afdoende behandeling van alle voet-
— ongemakken —
Maat- en Orthopaedisch schoenwerk
— Steunzolen naar gipsmodel —

Pedicure Fa M. Sipkes

J. C. Hollants

Westeinde 174-174a, Den Haag. Tel. 331442

Gratis voetonderzoek en advies

Het aanbevolen adres door H.H. Doktoren
HET adres voor gemakschoenen 5409

Rusthuis „MON REPOS” Juliana van Stolberglaan 78

Den Haag — Tel. 720444
Biedt ruime gelegenheid voor opname van rust-
behoevende, herstellende en bedlegerige patiënten.
Deskundige verpleging en geneeskundige hulp
aan het huis verbonden. Overigens keuze genees-
heer vrij. **Dag en nacht** verpleging. Prospectus
wordt op aanvraag gezonden. 5120

TEHUIS

In gezin te Den Haag wordt plaatsing aangeboden
aan een jong meisje of kind, om als huisgenoot
te worden opgenomen. Brieven aan Mevrouw
A. M. HENS-Vemer, v. Hogenhoucklaan 78, Den Haag.

Firma Laçet en Jansen, Utrecht

Kleermakerij 5168

Keistraat 5 — Telefoon 10418

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”

Coupeursbezoek door geheel Nederland

GRATIS DOOR NEDERLAND

Reizen onze 5 ponds Pak-
ketten Prima Gemeelde

INDISCHE THEE

Want zij worden franco toe-
gezonden 5280

Prijzen per pond:
f 1.20 tot f 1.80

Vraagt monsters bij:
Producten Detailhandel

„HARAV”

VOORBURG

Broekslootkade 3

Telefoon 771772

Dit handelsmerk

garandeert kwaliteit

G. P. I. C.

Gemengde Personeel Inkoop Centrale

verkoopt Meubelen, Haarden, Tafelzilver
en Stofzuigers. Alles merkartikelen.

Leden van Oost en West 20% korting.

Bezoekt onze Showrooms

C. P. Thielestraat 24, Rotterdam

5403

J. H. STRIK & ZOON

Paviljoensgracht 16 — Den Haag

Telefoon 113252 Giro 156429

Handel in 5396

WILD en GEVOGELTE

Alle bestellingen worden ten spoedigste uitgevoerd
Thuisbezorging zonder prijsverhoging

eene belangrijke wijziging is aangebracht.
Daar bij het meerendeel der passagiers een
sterke voorkeur bestaat voor een bezoek
aan de Noorsche fjorden boven het uitsluitend
bezoek aan een aantal steden, heeft zij
besloten het programma voor bovenstaande
reis in dier voege te wijzigen, dat het aan-
loopen van Hamburg vervalt en dat in de
plaats daarvan naar de bekende *Sognefjord*
in Noorwegen gevaren zal worden. Hieraan
zal verbonden zijn een oponthoud van een
ochtend en middag, in het diep in dit Fjord
gelegen plaatsje Fjaerland, alwaar gelegen-
heid zal bestaan tot het maken van een aan-
trekkelijke excursie naar de *Boja Brae Glet-
scher*.

Nadere inlichtingen worden gaarne ver-
strekt door het passagekantoor der Maat-
schappij te 's Gravenhage, Plein 22a, tel.
115815.*

SEINPOST.

De trots van de derde compagnie.

Vrijwilliger Gustav Diestelbeck heeft van
sergeant-majoor Krause, die zich steeds aan
hem ergert, veel te verduren. Een van de
voornaamste oorzaken van de antipathie, die
de machtige „moeder der compagnie” je-
gens Diestelbeck koestert is wel gelegen in
het feit, dat zowel Krause als Gustav een
oogje hebben op Emma, de dochter van
een slager, die meer geneigd schijnt, haar
gunsten aan Diestelbeck te schenken. Gus-
tav moet echter telkens bij de taptoe het
veld voor den sergeant-majoor rumen, daar
hij dan zijn slaapstede moet opzoeken.

Op een avond geraakt hij daarover zoo-
danig in woede, dat hij het garnizoen van
Grenzhausen alarmeert. Maar zeer spoedig
komt aan het licht, dat het alarm valsch is.
De verbolgen bataljonscommandant staat
juist op het punt, Diestelbeck voor diens
euveldaad te bestraffen als het alarmsig-
naal voor de tweede maal weerklinkt. Deze
keer is het echt. De commandeerende ge-
neraal heeft het te Grenzhausen garnizoen
houdende bataljon op de proef willen stellen.
En als hij de binnenplaats van de kazerne
betreedt, ziet hij, dat het bataljon reeds
marschvaardig staat opgesteld. Deze won-
derbaarlijke prestatie imponeert den generaal
buitengewoon en de majoor krijgt, evenals
zijn officieren en alle manschappen den
hoogsten lof.

Gustav Diestelbeck is door zijn kwa-
jongsstreek redder van de situatie gewor-

den, waarvoor hij tot oppasser van luitenant
Gernsbach wordt aangesteld, bij wien hij zich
verdienstelijk maakt. Vooral in de aangelegen-
heid met Vera, een cabaretartiste, die het
hart van luitenant Gernsbach sneller heeft
doen kloppen. Gernsbach, die met de doch-
ter van den majoor verloofd is, wil de
relatie met Vera verbreken maar heeft de
pech op dat oogenblik door zijn schoonvader
in spé te worden betrapt. Het gevoig daar-
van is een conflict met zijn verloofde en
haar familie.

Ook voor Gustav is deze dag een onge-
luksdag, daar de majoor er toevallig getuige
van is, dat hij voor zijn kameraden zijn su-
perieuren imiteert. Voor straf krijgt hij drie
dagen kazernediens. Krause is reeds over-
gelukkig, Gustav weer te kunnen kwellen
maar zijn vreugde is slechts van korten duur,
want denzelfden avond nog ontvangt de ma-
joor een brief van den hofmaarschalk, waar-
in deze het aanstaande bezoek van den chef
van het regiment, prins Willibald, aankon-
digt en tevens mededeelt, dat de prins een
liefhebber is van dilettantentoneel. De ma-
joor herinnert zich de buitengewone imita-
ties van Diestelbeck en belast hem met de
leiding van 't toneel. Alle onderofficieren
en dus ook Krause, moet zich naar hem
voegen en deze gelegenheid grijpt Diestel-
beck aan, om zich grondig voor alle onaan-
genaamheden, die hij te verduren heeft ge-
had, te wreken.

De groote dag is aangebroken. De salon-
wagen van prins Willibald is van den trein
losgeraakt, welk incident den prins, die tegen
alle festiviteiten opziet, zeer welkom is. Zijn
eerste minister weet hem echter te bewegen,
op den straatweg een voertuig aan te houden
en daarmede de reis voort te zetten. De prins
vindt daartoe een dame bereid, die juist van
Grenzhausen komt en de cabaretartiste Vera
blijkt te zijn. Incognito verschijnt hij in het
hotel van het plaatsje en ziet in de hal een
Ulanenofficier, dien hij op grond van diens
vlotte optreden tot zijn adjudant benoemt.
Die Ulanenofficier is niemand anders dan
Diestelbeck, die zich toevallig in zijn tooneel-
uniform daar bevindt. De prins geeft zijn
adjudant instructies, om voor Vera een kamer
te reserveeren en een souper met haar te
arrangeeren. Diestelbeck, die zich in zijn
verbouwereerdheid als Von Fischbach — zijn
tooneelnaam — heeft voorgesteld, raakt van
de eene verwickeling in de andere, doch
komt na een verrassende ontkenning in de
veilige armen van zijn Emma terecht.

Mutatiestaat van 10 tot 17 Mei '33

Nieuwe Leden:

Mejuffrouw H. Dörsing, Verpleegster, Rot-
terdam, Linker Rotterkade 23.

P. W. Houtman, Haarlem, Uit den Bosch-
straat 3.

R. I. P.

Mejuffrouw D. Houthuijsen, Den Haag, Sweelinckstraat 63.

Adresveranderingen:

A. H. D. A. van Vliet, van: Utrecht, van
Brakelstraat 9, naar: Amsterdam, Jeker-
straat 55.

Ir. C. G. Frohwein, Inspecteur v. d. Arbeid in
O.-I., Utrecht, van: Lucas Bolwerk 6, naar:
Nieuwe Gracht 17.

J. A. J. Vorderman, Gep. O.-I.-Ambtenaar,
van: Den Haag, Zuidwal 93, naar: Soes-
terberg, Amersfoortsche Weg 105. (rekent
voortaan tot de Afdeeling Amersfoort).

W. J. de Vries, van: Haarlem, Spruitenbosch-
straat 3, naar: Heemstede, Molenlaan hoek
Herfstlaan.

H. Kalkman, Gep. O.-I. Onderwijzer, Gouda,

Voorgesteld door:

den Algemeen Secretaris der Vereeniging.

Mevrouw A. J. A. Wintershoven—Wijt te
Heemstede.

van: Ridder van Catsweg 21, naar: Lage
Gouwe 34, p.a. C. Ooms.

Mevrouw de Weduwe A. Breevoort—Stieler,
Den Haag, van: Suezkade 177, naar: Mar-
conistraat 16.

Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnen-
landsch Bestuur, Den Haag, van: Korte
Voorhout 6, naar: Smidswater 10.

X. H. Ch. Krügers, Commies Gem. Sect.,
van: Curaçao, naar: Rijswijk (Z.-H.), Leet-
wendaallaan 44.

W. A. Berkholst, Oud Ass.-Resident, van:
Batoc naar: Malang, Tjelakatpark 6.